

Patent- och marknadsdomstolen

Regeringskansliet
Finansdepartementet
Enheten för digital infrastruktur och
säkerhet

Slutbetänkandet En inre marknad för digitala tjänster – kompletteringar och ändringar i svensk rätt (SOU 2023:39)

(Fi2023/02280)

Sammanfattning av domstolens svar

Patent- och marknadsdomstolen har inte några invändningar mot utredningens lagförslag. Domstolen anser emellertid att tillämpningsområdet för förordningens bestämmelser om förelägganden bör analyseras ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Domstolen anser även att det närmare bör övervägas om det är riktigt att regler som kompletterar dessa bestämmelser behövs och om kompletteringar medges av förordningen.

Förelägganden (kap. 5)

Allmänt

Utredningen bedömer att ett flertal bestämmelser ”skulle kunna omfattas” av tillämpningsområdet för artiklarna 9 och 10 i förordningen. Enligt domstolens mening kan det sättas i fråga om samtliga de lagar som utredningen räknar upp (s. 82–84 och 88) innehåller bestämmelser som omfattas av tillämpningsområdet.

Utredningen gör vidare bedömningen att artiklarna 9.2 och 10.2 förutsätter kompletterande bestämmelser. Enligt domstolens bedömning är detta inte en alldeles självklar slutsats.

Dessa frågor bör närmare analyseras och övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Närmare om tillämpningsområdet

Domstolen konstaterar att förordningens bestämmelser om förelägganden är tänkta att inte påverka vare sig unionsrätten på området civil- och straffrättsligt samarbete eller nationell civil- och straffprocessrätt. De är inte heller tänkta att påverka unionsakter som föreskriver liknande system för att agera mot särskilda typer av olagligt innehåll eller liknade regler om informationsförelägganden. (Se skäl 34 samt artiklarna 2.4, 9.6 och 10.6.)

Mot den bakgrunden kan det ifrågasättas om reglerna om vitesförbud och informationsförelägganden i de immaterialrättsliga lagarna omfattas av tillämpningsområdet för förordningens bestämmelser om förelägganden. I sammanhanget bör särskilt beaktas att de aktuella reglerna hör till civilprocessen samt att de är föranledda av det s.k. infosocdirektivet och det s.k. sanktionsdirektivet.

Det är därtill tveksamt om flera av de lagar som utredningen räknar upp alls innehåller bestämmelser som tar sikte på förelägganden som kan anses vara av det slag som artiklarna 9 och 10 avser (se t.ex. lagen [1994:1512] om avtalsvillkor i konsumentförhållanden och marknadsföringslagen [2008:486]). Det kan även ifrågasättas om reglerna om edition, som är av utpräglad processrättslig karaktär, omfattas.

Om antalet bestämmelser som omfattas av tillämpningsområdet är färre än vad utredningen tycks ha utgått från, bör man möjligen överväga att i stället införa kompletterande bestämmelser i de enskilda lagar som berörs (om kompletterande bestämmelser alls behövs och om sådana bestämmelser medges av förordningen, se nedan).

Dessa frågor bör övervägas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Domstolen anser även att ytterligare vägledning för bestämmelsernas

tillämpningsområde under alla förhållanden bör ges i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Närmare om behovet av kompletterande bestämmelser

Det kan alltså diskuteras om samtliga de lagar som utredningen räknar upp innehåller bestämmelser som omfattas av tillämpningsområdet för förordningens bestämmelser om förelägganden. De redovisade tvivlen understryks av att förordningens bestämmelser tycks bygga på ett samspel mellan de villkor som ett föreläggande ska uppfylla (artiklarna 9.2 och 10.2) och det för leverantörer föreskrivna ansvaret att lämna information om den verkan som ett föreläggande har getts (artiklarna 9.1 och 10.1). Detta aktualiserar dessutom frågan om det är en riktig bedömning att artiklarna 9.2 och 10.2 förutsätter kompletterande bestämmelser och om förordningen ens medger sådana bestämmelser.

Det framgår av skäl 31 att förordningen harmoniserar vissa minimivillkor som ett föreläggande bör uppfylla ”*för att ge upphov till en skyldighet för leverantörer av förmedlingstjänster att informera de berörda myndigheterna om den verkan som givits dessa förelägganden*” (domstolens understrykning). I sammanhanget ska även noteras att förordningens bestämmelser om förelägganden tas upp under rubriken ”*Ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster*”.

Detta kan anses tala för att kraven i artiklarna 9.2 respektive 10.2, oaktat artiklarnas tillämpningsområde, endast är en förutsättning för att de skyldigheter som anges i artiklarna 9.1 respektive 10.1 ska aktualiseras. Med detta synsätt skulle det alltså inte vara ett ovillkorligt krav att utforma ett föreläggande på det sätt som föreskrivs i artiklarna 9.2 och 10.2. I stället skulle myndigheten behöva uppfylla kraven i artiklarna 9.2 och 10.2 endast i de fall där man vill ge upphov till ett ansvar för leverantören att lämna information om den verkan som föreläggandet har getts. Dessutom skulle bestämmelserna utifrån en sådan tolkning vara direkt tillämpliga.

Domstolen anser att det mot bakgrund av det anförda kan ifrågasättas om artiklarna 9.2 och 10.2 förutsätter kompletterande bestämmelser eller ens medger kompletterande bestämmelser som anger att förelägganden *ska* utformas på det sätt som anges i artiklarna. Frågan bör övervägas närmare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Leverantörers upphovsrättsliga ansvar

Förordningen innehåller bestämmelser som reglerar vissa leverantörers ansvar för olagligt innehåll. I 6 b kap. upphovsrättslagen finns liknande regler, som genomför direktivet om upphovsrätten på den digitala inre marknaden. Det framgår av förordningen att den inte påverkar de särskilda regler och förfaranden som direktivet föreskriver (se skäl 11 och artikel 2.4 b). Enligt domstolens mening kan det finnas anledning att tydligt lyfta fram detta i det fortsatta arbetet.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Malou Lindblom, rådmannen Ricardo Valenzuela (referent) och tingsfiskalen Åsa Edlund efter föredragning av tingsnotarien Elisabeth Hamill-Keays.

Malou Lindblom

Elisabeth Hamill-Keays